

Descobreixen una fortificació medieval del segle XI a Campelles

A més d'una torre ha aparegut també una cisterna del segle XIV al turó conegut com del Castell | L'alcalde Joan Dordas qualifica la descoberta com una joia per al municipi

Joan Dordas, alcalde de Campelles, al costat del castell. Foto: Jordi Remolins

Una torre circular i una cisterna han estat els dos descobriments més destacats dels treballs arqueològics que s'han realitzat durant el darrer mes just al centre urbà de Campelles. Es tracta d'una defensa militar de la qual se'n tenien referències documentals, però mai se n'havia fet una comprovació arqueològica. La torre ja apareix documentada al segle XI, i es creu que fins al XIX se'n va fer us. La cisterna en canvi és posterior en el temps (segle XIV) i conserva encara el revestiment de morter de calç interior. Es creu que totes dues formaven part d'un castell, confós fins fa poc en el medi natural d'aquest municipi de la Vall de Ribes.

La descoberta ha estat possible gràcies a la intuïció de l'arqueòleg Albert Pratdesaba. La seva família ja el portava de petit a aquest indret pel qual sempre ha sentit una especial curiositat. Fins ara el turó tenia restes de roques i un traç arrodonit del que podia ser la torre i part de la cisterna. Després de visualitzar per satèl·lit la morfologia del turó, Pratdesaba va adonar-se de les concentricitats que mostrava. Això li va recordar el model de castell de mota, una construcció

típicament anglesa. De moment només han aparegut la torre i la cisterna, però no es descarta que puguin fer-ho més edificacions. De fet en nivells inferiors de la descoberta s'hi han trobat restes ceràmiques que abasten des del segle XII fins al XIX. És molt probable que el castell s'utilitzés durant alguna de les guerres carlines que van tenir el Ripollès i la Vall de Ribes com a escenari.

La torre té murs de dos metres de gruix en forma de talús, amb un creuat regular. La profunditat de la cisterna és de quatre metres. A més en surt una canonada que encara no s'ha determinat cap on anava. Pratdesaba creu que hi havia dues muralles que protegien el perímetre del castell. A la part baixa del turó s'hi amuntegaven altres edificacions, que formaven part del poblat. Aquesta és una característica que també s'adapta al model anglès d'edificacions similars.

La descoberta de la fortificació ha aportat informacions que fins ara es desconeixien. Per una banda el seu funcionament com a punt militar alt durant l'edat mitjana. Campelles es troba en una situació territorial estratègica entre els antics comtats d'Urgell, Cerdanya i Osona. A més servia de defensa de frontera durant el conflicte amb el Regne de Mallorca, i posteriorment en la guerra civil del segle XV.

La segona fase de les excavacions consistiran en la consolidació de les estructures. En les tasques realitzades fins ara hi han participat un equip de cinc arqueòlegs professionals, complementats per l'equip de prospecció geofísica SOT Prospecció Arqueològica SL, i l'equip de Bruno Parés Fotogrametria, que ha comptat amb el suport d'un *drone* per a les fotos aèries. La presentació de la descoberta es farà el 7 de desembre al migdia, per donar a conèixer les novetats que han aportat els treballs geològics. En tot cas el que s'ha avançat és només una primera fase, que pot ampliar-se abastament amb noves excavacions. La ubicació del castell en un entorn natural fa possible creure que els descobriments futurs seran encara més valuosos que els que s'acaben de realitzar.

La torre del castell de Campelles Foto: Jordi Remolins

La importància rau en haver tret a la llum un element totalment desconegut. A partir d'ara els coneixements respecte a la fortificació podran acotar-se cronològicament i morfològicament. Qui té clar com pot ser beneficiós pel municipi és l'alcalde Joan Dordas. Ho qualifica com una «joia» d'un gran atractiu tant pel poble com per la comarca. Creu que tindrà repercussió no només al nostre país sinó també a fora. De fet afirma que «el nom de Campelles ja corre» gràcies a la tasca que realitzen revistes arqueològiques de tot el món.

Un jove arqueòleg de Torelló

[Albert Pradesaba](#) és un jove arqueòleg de Torelló de trenta anys forma part del Grup de Recerca d'Arqueologia Medieval i postmedieval, del departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la Universitat de Barcelona, en tant que doctorand. Ell ha estat codirector de la intervenció juntament amb Elisenda Collelldemont, també doctorand de la mateixa universitat. L'historiador ribetà Miquel Sitjar ha ajudat en les tasques de recerca documental en aquesta intervenció. L'excavació va rebre una subvenció per a la restauració i conservació d'immobles de valor patrimonial 2015 de la Diputació de Girona, per 15.000 euros. Aquesta quantitat va ser ampliada pel consistori campellenc fins gairebé arribar a un total de 20.000. Des de fa tres anys l'ajuntament és propietari de la muntanyeta del Castell, a 1.340 metres, després d'haver expropiat aquell terreny fins aleshores en mans privades.

El castell de Campelles Foto: Jordi Remolins

